

Sammanställning av utvärderingsdagen den 30 november 2015 för försöksverksamhet med övnings(för)skolor

---

Malmö högskola har sedan 2014 en femårig försöksverksamhet med övnings(för)skolor i verksamhetsförlagd utbildning. Målet är att kvaliteten i lärarutbildningen höjs och studenternas professionsutveckling stärks genom fördjupat samarbete mellan högskolan och övnings(för)skolor.

Hösten 2015 deltar 20 kommuner och drygt 100 skolor. Försöksverksamheten byggs ut stegvis och omfattar merparten av studenterna 2019. Det är möjligt för skolor och förskolor att ansöka om att bli övningsskola eller övningsförskola med start hösten 2016, eventuellt även 2017.

Uppföljning och utvärdering har genomförts av förskolor och skolor, som deltagit i försöksverksamheten sedan 2014 i enlighet med *Tilläggsavtal [försöksverksamhet med övnings\(för\)skola](#)* om deltagande i försöksverksamhet med övningsskola/övningsförskola.

Erfarenheterna från utvärderingen av försöksverksamheten redovisas av Malmö högskola, skolor och förskolor i en SWOT-analys. Se nedan

Kriterier

Stort antal studenter

- 1) Skolan/förskolan ska ta emot ett stort antal studenter relaterat till sin storlek
- 2) Skolan/förskolan ska ta emot flera studenter i samma antagningsomgång

Styrkor <ul style="list-style-type: none"> • Ett stort antal studenter har bidragit till skolutveckling • Ett stort antal studenter har krävt planering av VFU- kurserna med god struktur och framförhållning • Studenterna har blivit synliga på skolan/förskolan • Tidsplan för läsåret har stärkt information och samverkan	Svagheter <ul style="list-style-type: none"> • Brist på VFU-platser i vissa ämnen • Inledningsvis ojämn fördelning av studenter i förhållande till platser som erbjudits i vissa ämnen, främst naturvetenskapliga, förskolläraryr utbildning, grundläraryr utbildning F-3 och 4-6 • Stort antal studenter ställer krav på rutiner och samordning i verksamheten
Möjligheter <ul style="list-style-type: none"> • En tydlig plan för mottagande av studenter ger möjligheter till tydligare struktur och ansvarsfördelning i verksamheten • Möjlighet att skapa en plattform för att sprida erfarenheter och göda exempel mellan kommuner, av att ta emot ett stort antal studenter på skolan eller att ta emot flera studenter i samma antagningsomgång	Hot <ul style="list-style-type: none"> • Brist på arbetsplatser • Brist på VFU-platser och handledare där en större volym studenter ska placeras i samma ämne • Ojämn arbetsbelastning för en del skolor

Stort antal lärare/förskollärare med adekvat examen och handledarutbildning

3) Skolan/förskolan ska tillhandahålla så många handledare, med adekvat lärar- respektive förskollärarytbildning och med handledarutbildning om minst 7,5 högskolepoäng, att var och en endast handleder ett fåtal studenter.

4) Skolan/förskolan ska ge förutsättningar för handledare att delta i handledarutbildning om minst 7,5 högskolepoäng.

<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolans satsning på handledarutbildningen har stärkt skolans samlade kompetens och möjliggjort professionella samtal och diskussioner • Utbildningen har bidragit till fler pedagogiska samtal och till större öppenhet mellan ämnes- och lärargrupper • Intresset för handledarutbildningen är stort och skolorna har utbildat en stor volym handledare • Tid har avsatts för handledning • Effekterna av handledarutbildningen är positiva, då berörda är insatta i VFU-kursernas lärandemål och i lärarutbildningens struktur	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svårigheter för lärare att tidsmässigt hinna gå kursen, särskilt då den inte är utlokaliserad • Att inte alla har fått möjlighet att ansöka till handledarutbildningen
<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att utveckla en samsyn och likvärdighet i handledning och bedömning med gemensamt ansvar för studenternas hela utbildning d.v.s. både VFU och HFU • Att i samverkan med Malmö högskola och anordna seminarier i handledning och bedömning	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildade handledare flyttar till annan verksamhet

Särskilt yrkesskickliga lärares medverkan i studenters utbildning

5) Särskilt yrkesskickliga lärare ska ges förutsättningar att medverka i metodiska moment i ämnesdidaktisk/fritidshemspedagogisk/förskolepedagogisk högskoleförlagd utbildning.

6) Särskilt yrkesskickliga lärare på skolan/förskolan ska anordna seminarier om professionsutveckling för studenter och handledarkollegor i verksamhetsförlagd utbildning.

<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Särskilt yrkesskickliga lärare har lett seminarier om professionsutveckling på den egna skolan för handledarkollegor och studenter • Inspirationsföreläsningar, workshops och seminarier har anordnats, där studenter och LS-kontakt (kontaktperson från lärande och samhälle) och VFU-lärare har bjudits in • Skolor har samverkat i seminarier som oftast skett i dialogform	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viss osäkerhet kring hur seminarierna organiseras rent konkret på förskolor/skolor • Struktur saknas för samverkan med yrkesskickliga lärare som deltar i metodiska moment
<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbeta med Malmö högskola för att utveckla struktur för yrkesskickliga lärare att delta i moment i metodik och kurser i utbildningsvetenskaplig kärna. • Bygga upp en seminariebank där erfarenheter och goda exempel kan spridas • Att ytterligare utveckla ämnesdidaktiska seminarier • Att använda studenternas kunskaper i seminarier på skolan • Stort intresse och vilja att samverka i metodiska moment från skolorna ger möjlighet till ökad samverkan	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Möjlighet och ekonomiska resurser för samverkan i metodiska moment på högskolan är begränsad • Brist på tid att frigöras för medverkan

Samverkan med annan övningsskola/övningsförskola

7) Skolan/förskolan ska samverka med annan övningsskola/övningsförskola så att studenter kan genomföra del av verksamhetsförlagd utbildning i en verksamhet med andra förutsättningar.

Styrkor <ul style="list-style-type: none"> • Beslut om utbyte mellan övningsskolor publicerat oktober 2015 • Ett ökat utbyte med andra skolor ger insikt och förutsättningar för en mer likvärdig utbildning för studenterna	Svagheter <ul style="list-style-type: none"> • Skolor som i kommun inte har andra skolor att samverka med • Ojämnt antal studenter på skolorna som ska göra utbyte
Möjligheter <ul style="list-style-type: none"> • Att skolor genom dialog och möten delger varandra dilemman och styrkor i ett kvalitetshöjande syfte	Hot <ul style="list-style-type: none"> • Brist på struktur för samverkan • Oklarhet i ansvarsfördelning kring vem som ska arrangera utbytet

Studenters examensarbeten knutna till övningsskolans eller övningsförskolans interna kvalitetsarbete

8) Skolan/förskolan ska i dialog med högskolan och studenter formulera forskningsbara frågor som kan undersökas inom ramen för ett examensarbete.

9) Skolan/förskolan ska i dialog med högskolan ge stöd i studenternas genomförande av examensarbeten.

<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> • I ett pilotprojekt prövas en struktur för samverkan mellan högskolan och skolor vilken inbegriper ansvariga koordinatörer på skolorna samt mötesplatser mellan lärarutbildare och skolans/förskolors lärare	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • En stödstruktur som involverar många personer med olika roller ställer höga krav på samsyn, samarbete och tydlighet och kan därför vara svår att organisera • Otillräcklig kunskap på skolor/förskolor om förutsättningar för examensarbetet kan försvåra samarbetet
<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yrkesanknytningen i utbildningen stärks för studenten • Examensarbetena används i skolans/förskolans interna utvecklingsarbete • Samarbete mellan lärarutbildare och skolans/förskolors lärare stärks genom nya mötesplatser • Erfarenheterna från pilotprojektet sprids och tas tillvara • Erfarenhetsutbyte mellan skolor och studenter utvecklas	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenter som inte visar intresse för skolans/förskolans utvecklingsarbete • Treparsntal som inte ger tillräckligt stöd för studenten att successivt ställa frågor som kan bli forskningsbara • Förväntningar från skolor/förskolor som inte kan infrias inom ramen för vad som kan göras i ett examensarbete

Uppföljning och utvärdering

10) Skolan/förskolan ska årligen lämna underlag till uppföljning och utvärdering av försöksverksamheten.

11) Skolan/förskolan ska medverka vid årlig uppföljning av försöksverksamheten.

Styrkor <ul style="list-style-type: none"> Genom att varje år utvärdera och följa upp kriterierna ges förutsättningar för ökad kvalitet i studenternas utbildning	Svagheter <ul style="list-style-type: none"> Svårigheter för en del skolor att utforma utvärdering och handlingsplan med koppling till kriterierna för deltagande i försöksverksamheten
Möjligheter <ul style="list-style-type: none"> Möjligheter för skolorna att få stöd i att utforma utvärdering och handlingsplan genom en mall där kriterierna är inskrivna	Hot <ul style="list-style-type: none"> Underlag till utvärdering lämnas inte in Svårigheter att närvara på utvärderingsdagen på grund av egen verksamhet Bristande underlag (utvärdering och handlingsplan) och uteblivet deltagande riskerar kvaliteten i försöksverksamheten